

Bliskowschodni wyścig zbrojeń

#Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka 29 stycznia 2010

Według Forecast International (FI), wydatki wojskowe Bliskiego Wschodu będą się stopniowo, ale stabilnie zwiększać, stanowiąc chłonny rynek zbytu dla nowoczesnych systemów bojowych.

Symbolem wysiłków zbrojeniowych państw regionu Zatoki Perskiej mogą być fi Analitycy FI zakwalifikowali do państw Bliskiego Wschodu 14 krajów: 6 należących do Rady Współpracy Arabskich Państw (RWAP), a więc Arabię Saudyjską, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Katar, Oman, Bahrain i Kuwejt, a także Egipt, Irak, Iran, Izrael, Jemen, Jordanię, Liban i Syrię.

Wydatki wojskowe i na formacje paramilitarne wszystkich tych państw oszacowano na ok. 105 mld USD. W ciągu najbliższych 5 lat powinny one wzrosnąć o 11%, do ok. 120 mld USD.

Ok. 60% tych sum wydawane jest przez 6 państw RWAP, które od kilku lat napędzają wydatki zbrojeniowe regionu. W bieżącym roku wyniosą one 63 mld USD, z czego dwie trzecie przypadają na Arabię Saudyjską, a reszta na 5 pozostałych krajów, leżących na południowo-zachodnim wybrzeżu Zatoki Perskiej. W przyszłym roku wydatki te prawdopodobnie wzrosną o ok. 2,5%.

Kraje RWAP zamieszkuje 37 mln ludzi, którzy przeznaczają na bezpieczeństwo aż 5,6% PKB, a więc więcej niż USA i na granicy maksymalnych wydatków wojskowych gospodarki w stanie pokoju. Dla porównania - średnia wydatków wojskowych świata to 2,4%.

Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest obawa przed Iranem. Siła militarna ma stanowić przeciwwagę dla rosnących wpływów ideowych i politycznych, a także neutralizować największe zagrożenia ze strony sił zbrojnych tego kraju. Dodatkowe, spore środki przeznaczane są na operacje antyterrorystyczne, przy czym problem radykalnych grup islamskich zaznaczył się szczególnie w Arabii Saudyjskiej i Jemenie.

Z tego powodu, przy stosunkowo małych liczebnie siłach zbrojnych krajów RWAP, w ciągu ostatnich lat zaznacza się coraz bardziej wyraźna tendencja inwestowania w najdroższe rodzaje wojsk: szczególnie lotnictwo, marynarkę wojenną i systemy obrony powietrznej. Ich głównym zadaniem ma być ochrona szlaków komunikacyjnych w Zatoce Perskiej i Cieśninie Ormuz przeciwko ewentualnym atakom irańskich samolotów, systemów rakietowych i działań okrętów wojennych, w tym podwodnych.

Ogromne inwestycje w tym względzie pozwalają jednocześnie powiększyć supremację technologiczną nad wojskami irańskimi i zrównoważyć ich przewagę ilościową. Wystarczy przypomnieć, że wspólnie kraje Półwyspu Arabskiego posiadają ok. 500 nowoczesnych samolotów wielozadaniowych: F-15C/D i S, F-16C/D, Mirage 2000 najnowszych wersji oraz Panavia Tornado. Arabia Saudyjska otrzymała także pierwsze z 72 zamówionych Eurofighterów, które zastąpią wycofywane F-5 (zobacz: [Eurofightery dla Arabii Saudyjskiej](#)). Władze w Rijadzie rozpatrują możliwość zakupu dodatkowych samolotów tego typu, podobnie jak Kuwejt i ZEA w odniesieniu do francuskich Rafale (zobacz: [Rafale dla ZEA](#), [Kuwejt zainteresowany Rafale](#)).

Pozostałe kraje regionu odgrywają o wiele mniejszą rolę, z wyjątkiem Izraela, Iraku i Iranu. Ten pierwszy ma budżet wojskowy o wartości ponad 9 mld USD, korzystając przy tym z bezzwrotnej pomocy USA, która w tym roku zamknie się kwotą 2,77 mld USD, przeznaczoną na zakup amerykańskiego sprzętu wojskowego. Z kolei Irak rozpoczął budowę silnych, klasycznych sił zbrojnych, składając w USA - tylko w 2008 - wstępne zamówienia na sprzęt wojskowy o wartości 16 mld USD (zobacz np.: [Irak największym importerem uzbrojenia](#)). Bagdad zabiegał m.in. o samoloty F-16 i czołgi Abrams. Wiele z tych transakcji nie doszło do skutku lub opóźnia się w czasie, z powodu obecnych problemów budżetowych rządu w Bagdadzie.

Osobną kwestię stanowi Iran, w stosunku do którego wszelkie dane mają charakter szacunkowy. Mimo posiadania sił zbrojnych, liczących w czasie pokoju nawet ponad 900 tys., budżet wojskowy pozostaje skromny i oblicza się go na równowartość 5-8 mld USD.

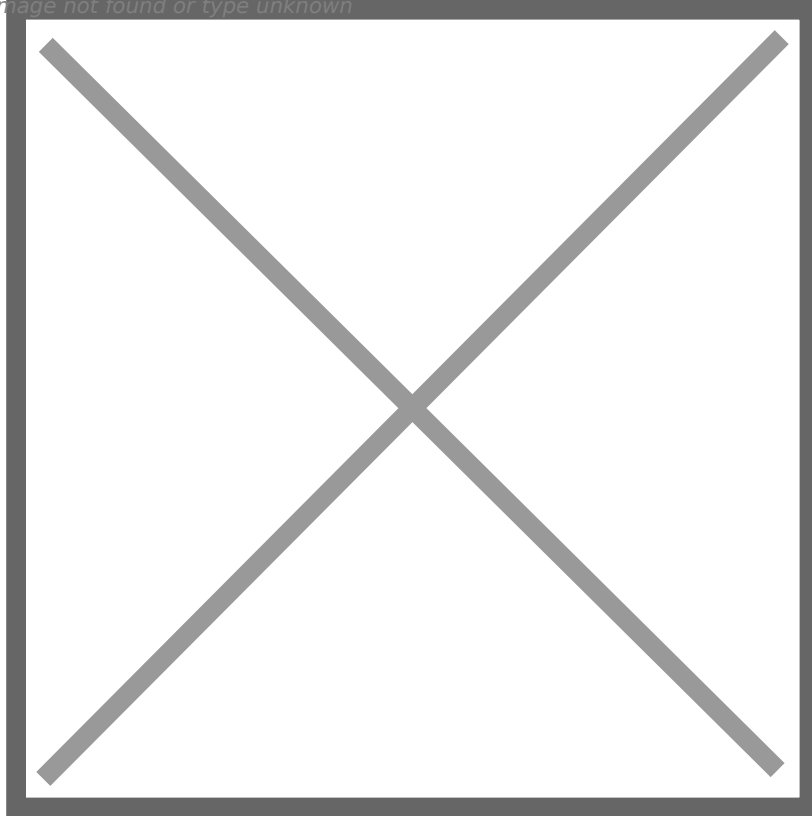
Biorąc pod uwagę fakt względnej słabości przemysłów obronnych państw arabskich, kraje te stanowią lukratywny rynek dla zagranicznych przedsiębiorstw zbrojeniowych. Podobnie jak w poprzednich latach, korzystają z tego głównie producenci amerykańscy, posiadający niemal monopol na dostawy do Izraela (nawet, jeśli opłacają je podatnicy USA) oraz podporządkowanego sobie Iraku. W latach 2005-2008 amerykańskie dostawy stanowiły ponad połowę importu krajów Bliskiego Wschodu.

Kolejnymi beneficjentami są Wielka Brytania (głównie dzięki kontraktowi na saudyjskie Eurofightery) i Rosja. Ta ostatnia handluje przeważnie z Iranem, Syrią i Jemenem, jednak korzysta również z polityki dywersyfikacji źródeł dostaw broni innych państw. Obecnie negocjuje np. z Rijadem umowy na dostawy sprzętu o potencjalnej wartości 2-4 mld USD. Duże możliwości ma również Francja, od lat tradycyjny dostawca okrętów wojennych, ale ostatnio intensywnie reklamujący również samoloty Rafale i sprzęt wojsk lądowych.

W konkluzji do swojego opracowania analitycy FI stwierdzili, że region w dającej się przewidzieć przyszłości nadal będzie stanowił atrakcyjny rynek dla zagranicznych

producentów sprzętu wojskowego, przy czym jedynie w części państw możliwym będzie tradycyjna walka konkurencyjna. W takich krajach jak Izrael, Egipt czy Irak dominacja USA praktycznie wyklucza poważne zakupy z innego źródła, podczas gdy Syria i Iran - z powodów politycznych - skazane są na zakupy sprzętu w Rosji lub ewentualnie Chinach.

Image not found or type unknown

Zdjęcie: naval-technology.com

Symbolem wysiłków zbrojeniowych państw regionu Zatoki Perskiej mogą być fregaty typu Al Riyad (zmodernizowane, większe jednostki typu La Fayette, o wyporności 4720 t). 3 takie okręty stanowią najbardziej nowoczesne jednostki morskie Arabii Saudyjskiej, które weszły do służby w latach 2002-2004. Nie przez przypadek otrzymały pociski przeciwlotnicze/przeciwrakietowe Aster 15 oraz ciężkie torpedy DCNS F17. Mają one zwalczać największe zagrożenie ze strony Iranu, w postaci pocisków rakietowych i okrętów podwodnych, które mogą zakłócić morski transport ropy naftowej. Według nieoficjalnych informacji, Rijad rozpatruje także możliwość zakupu 2 jeszcze większych i lepiej przystosowanych do zwalczania zagrożeń powietrznych jednostek, brytyjskich niszczycieli Typu 45 /

Analicyści FI zakwalifikowali do państw Bliskiego Wschodu 14 krajów: 6 należących do Rady Współpracy Arabskich Państw (RWAP), a więc Arabię Saudyjską, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Katar, Oman, Bahrain i Kuwejt, a także Egipt, Irak, Iran, Izrael, Jemen, Jordanię, Liban i Syrię.

Wydatki wojskowe i na formacje paramilitarne wszystkich tych państw oszacowano na ok. 105 mld USD. W ciągu najbliższych 5 lat powinny one wzrosnąć o 11%, do ok. 120 mld USD.

Ok. 60% tych sum wydawane jest przez 6 państw RWAP, które od kilku lat napędzają wydatki zbrojeniowe regionu. W bieżącym roku wyniosą one 63 mld USD, z czego dwie trzecie przypadają na Arabię Saudyjską, a reszta na 5 pozostałych krajów, leżących na południowo-zachodnim wybrzeżu Zatoki Perskiej. W przyszłym roku wydatki te prawdopodobnie wzrosną o ok. 2,5%.

Kraje RWAP zamieszkuje 37 mln ludzi, którzy przeznaczają na bezpieczeństwo aż 5,6% PKB, a więc więcej niż USA i na granicy maksymalnych wydatków wojskowych gospodarki w stanie pokoju. Dla porównania - średnia wydatków wojskowych świata to 2,4%.

Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest obawa przed Iranem. Siła militarna ma stanowić przeciwwagę dla rosnących wpływów ideowych i politycznych, a także neutralizować największe zagrożenia ze strony sił zbrojnych tego kraju. Dodatkowo, spore środki przeznaczane są na operacje antyterrorystyczne, przy czym problem radykalnych grup islamskich zaznaczył się szczególnie w Arabii Saudyjskiej i Jemenie.

Z tego powodu, przy stosunkowo małych liczebnie siłach zbrojnych krajów RWAP, w ciągu ostatnich lat zaznacza się coraz bardziej wyraźna tendencja inwestowania w najdroższe rodzaje wojsk: szczególnie lotnictwo, marynarkę wojenną i systemy obrony powietrznej. Ich głównym zadaniem ma być ochrona szlaków komunikacyjnych w Zatoce Perskiej i Cieśninie Ormuz przeciwko ewentualnym atakom irańskich samolotów, systemów rakietowych i działań okrętów wojennych, w tym podwodnych.

Ogromne inwestycje w tym względzie pozwalają jednocześnie powiększyć supremację technologiczną nad wojskami irańskimi i zrównoważyć ich przewagę ilościową. Wystarczy przypomnieć, że wspólnie kraje Półwyspu Arabskiego posiadają ok. 500 nowoczesnych samolotów wielozadaniowych: F-15C/D i S, F-16C/D, Mirage 2000 najnowszych wersji oraz Panavia Tornado. Arabia Saudyjska otrzymała także pierwsze z 72 zamówionych Eurofighterów, które zastąpią wycofywane F-5 (zobacz: [Eurofightery dla Arabii Saudyjskiej](#)). Władze w Rijadzie rozpatrują możliwość zakupu dodatkowych samolotów tego typu, podobnie jak Kuwejt i ZEA w odniesieniu do francuskich Rafale (zobacz: [Rafale dla ZEA](#), [Kuwejt zainteresowany Rafale](#)).

Pozostałe kraje regionu odgrywają o wiele mniejszą rolę, z wyjątkiem Izraela, Iraku i Iranu. Ten pierwszy ma budżet wojskowy o wartości ponad 9 mld USD, korzystając przy tym z bezzwrotnej pomocy USA, która w tym roku zamknie się kwotą 2,77 mld USD, przeznaczoną na zakup amerykańskiego sprzętu wojskowego. Z kolei Irak rozpoczął budowę silnych, klasycznych sił zbrojnych, składając w USA - tylko w 2008 - wstępne zamówienia na sprzęt wojskowy o wartości 16 mld USD (zobacz np.: [Irak największym importerem uzbrojenia](#)). Bagdad zabiegał m.in. o samoloty F-16 i czołgi Abrams. Wiele z tych transakcji nie doszło do skutku lub opóźnia się w czasie, z powodu obecnych problemów budżetowych rządu w Bagdadzie.

Osobną kwestię stanowi Iran, w stosunku do którego wszelkie dane mają charakter szacunkowy. Mimo posiadania sił zbrojnych, liczących w czasie pokoju nawet ponad 900 tys., budżet wojskowy pozostaje skromny i oblicza się go na równowartość 5-8 mld USD.

Biorąc pod uwagę fakt względnej słabości przemysłów obronnych państw arabskich, kraje te stanowią lukratywny rynek dla zagranicznych przedsiębiorstw zbrojeniowych. Podobnie jak w poprzednich latach, korzystają z tego głównie producenci amerykańscy, posiadający niemal monopol na dostawy do Izraela (nawet, jeśli opłacają je podatnicy USA) oraz podporządkowanego sobie Iraku. W latach 2005-2008 amerykańskie dostawy stanowiły ponad połowę importu krajów Bliskiego Wschodu.

Kolejnymi beneficjentami są Wielka Brytania (głównie dzięki kontraktowi na saudyjskie Eurofightery) i Rosja. Ta ostatnia handluje przeważnie z Iranem, Syrią i Jemenem, jednak korzysta również z polityki dywersyfikacji źródeł dostaw broni innych państw. Obecnie negocjuje np. z Rijadem umowy na dostawy sprzętu o potencjalnej wartości 2-4 mld USD. Duże możliwości ma również Francja, od lat tradycyjny dostawca okrętów wojennych, ale ostatnio intensywnie reklamujący również samoloty Rafale i sprzęt wojsk lądowych.

W konkluzji do swojego opracowania analitycy FI stwierdzili, że region w dającej się przewidzieć przyszłości nadal będzie stanowił atrakcyjny rynek dla zagranicznych producentów sprzętu wojskowego, przy czym jedynie w części państw możliwym będzie tradycyjna walka konkurencyjna. W takich krajach jak Izrael, Egipt czy Irak dominacja USA praktycznie wyklucza poważne zakupy z innego źródła, podczas gdy Syria i Iran - z powodów politycznych - skazane są na zakupy sprzętu w Rosji lub ewentualnie Chinach.

Powiązane wiadomości

[Bliskowschodni wyścig zbrojeń \(2010-01-29\)](#)

[Irak największym importerem uzbrojenia \(2009-03-03\)](#)

[Eurofightery Arabii Saudyjskiej \(2009-06-15\)](#)

[Eurofightery dla Arabii Saudyjskiej potwierdzone \(2007-09-17\)](#)

[Więcej saudyjskich Eurofighterów? \(2008-09-02\)](#)

[Eurofightery dla Arabii Saudyjskiej potwierdzone \(2007-09-17\)](#)

[Mniej brytyjskich Eurofighterów? \(2009-06-09\)](#)

[Kontrakt na brytyjskie lotniskowce \(2008-07-03\)](#)

[Więcej saudyjskich Eurofighterów? \(2008-09-02\)](#)

[Eurofighter niezagrożony? \(2008-10-06\)](#)

[Rafale dla ZEA \(2009-06-21\)](#)

[Kuwejt zainteresowany Rafale \(2009-10-23\)](#)

[Otwarcie bazy w Abu Dhabi \(2009-05-26\)](#)

[Rafale dla Libii \(2009-03-31\)](#)

[Rafale dla ZEA \(2009-06-21\)](#)